

Mart 2022 Raporu

1. İdari Yasaklar, Kolluk Müdahalesi

- 01: Ankara** Çankaya Belediyesi'ndeki işine son verilen Yasin Keskin'in belediye binası içinde yaptığı eyleme özel güvenlik müdahale etti ve polis gözaltına aldı.
- 04: İstanbul** Çağlayan Adliyesi önünde hasta mahpus Ali Osman Köse'nin serbest bırakılması talebiyle yapılan basın açıklamasında 2 kişi gözaltına alındı.
- 06: Ankara** Dünya Kadınlar Gününde Sakarya Caddesi'nde düzenlenen basın açıklamasına müdahale eden polis 5 kişiyi gözaltına aldı.
- 06: Kocaeli** Emek ve demokrasi güçleri tarafından düzenlenmek istenen miting Kaymakamlıkça yasaklandı.
- 06: Şırnak** Şermola Tiyatrosu tarafından 12 Mart'ta Cizre'deki Belediye Kültür Merkezi'nde sergilenecek olan Kürtçe Mem û Zin oyunu, kaymakamlık tarafından iptal edildi
- 07: İstanbul** Emniyet Genel Müdürlüğü, İstiklal caddesi üzerinde yapılacak 8 Mart gece yürüyüşünü yasakladığını açıkladı.
- 08: Adana** Polis Feminist Gece Yürüyüşü'nü engelledi.
- 08: Ankara** Polis CHP Genel Merkezi önünde düzenlenmek istenen nöbet eylemini engelledi.
- 08: Antalya** Polis, Feminist Gece Yürüyüşü'ne saldırarak 40 kişiyi gözaltına aldı.
- 08: İstanbul** Taksim'deki 8 Mart Feminist Gece Yürüyüşüne katılmak isteyen 38 kişi Kadıköy'de gözaltına alındı. Taksim'deki yürüyüşte polis plastik mermi ve biber gazı kullandı.
- 08: İzmir** Dünya Kadınlar Günü'nde " Feminist Gece Yürüyüşü" için Alsancak Kıbrıs Şehitleri Caddesi'nde toplanan kadınlara polis barikat kurdu ve biri 17 yaşında 3 kadını gözaltına aldı.
- 09: Van** Van-Hakkari Tabip Odası tarafından 8 Mart Dünya Kadınlar Günü için kentteki panolara asılan afişler valilik tarafından kaldırıldı.
- 12: Urfa** 10 martta Haliliye ilçesinde 2 polisin öldüğü olayın faili olduğu iddia edilen Mehmet Aslan Kaynaklı kırsal mahallesinde özel harekât polislerinin düzenlediği operasyonda öldürüldü.
- 14: Ankara** Polis, Yüksel Caddesi'ndeki İnsan Hakları Anıtı önünde yapılmak istenen "İşimi Geri İstiyorum" basın açıklamasını engelledi.
- 14: İstanbul** SODAP üyelerinin Beyoğlu'nda zamları protesto eyleminde 10 kişi gözaltına alındı.
- 14: İstanbul** Polis Tıp Bayramı nedeniyle Taksim'de Tabip Odası üyelerinin yapmak istediği basın açıklamasını engelledi.
- 14: Van** Valilik il genelinde her türlü eylem ve etkinliği 15 Mart itibariyle 15 gün süreyle yasakladı. Bu karar ile Van'da 21 Kasım 2016 tarihinden bu yana uygulanan eylem ve etkinlik yasağı kesintisiz 1954 güne uzatılmış oldu.
- 15: Ankara** Ulaşım ücretlerine yapılan zammı protesto etmek için Çankaya ilçesindeki metro istasyonu içinde yürüyüş yapan gruba müdahale eden polis 9 kişiyi gözaltına aldı.

- 17: Mardin** Valilik il genelinde her türlü eylem ve etkinliği 18 Mart itibariyle 15 gün süreyle yasakladı. Bu karar ile Mardin’de 17 Ekim 2019 tarihinden bu yana uygulanan eylem ve etkinlik yasağı kesintisiz 897 güne ulaşmış oldu.
- 18: Adana** Düzenlenen ev baskınlarında sosyal medya paylaşımlarında örgüt propagandası yaptıkları gerekçesiyle 10 kişi gözaltına alındı.
- 19: İzmir** Torbalı Newroz kutlamasında 6 kişi kıyafetlerinin renklerinden dolayı polisler tarafından gözaltına alındı.
- 19: Mardin** Kızıltepe ilçesinde yapılan Newroz kutlaması sonrasında yürüyüş yapmak isteyenlere polis müdahale etti, 18’i çocuk 30 kişi gözaltına alındı.
- 20: Adana** Furkan Vakfı üyeleri tarafından yapılmak istenen yürüyüşe müdahale eden polis aralarında vakfın kurucusu Alparslan Kuytul’un da olduğu en az 15 kişiyi darp etti.
- 20: Hakkari** Valilik il genelinde her türlü eylem ve etkinliği 20 Mart itibariyle 15 gün süreyle yasakladı.
- 20: Şırnak** HDP Şırnak İl Eş Başkanı Sabuha Akdağ üst aramasını reddettiği gerekçesiyle polisin fiziksel şiddetine maruz kaldı.
- 20: Tekirdağ** Newroz kutlamalarında 14 kişi, “örgüt propagandası” suçlamasıyla gözaltına alındı.
- 20: Van** İpekyolu ilçesine bağlı Hacibekir mahallesinde polis tarafından durdurulan 4 kişi kötü muamele edilerek gözaltına alındı.
- 21: Diyarbakır** Newroz kutlamalarına katılmak isteyen LGBTİ+lar nefret içerikli söylem, taciz ve tehdide maruz kaldılar, bayrakları yırtıldı ve alanlardan çıkmaya zorlandılar.
- 21: Diyarbakır** Polis Newroz kutlamasına biber gazı, plastik mermi ve tazyikli su ile müdahale etti. 74’ü çocuk en az 333 kişi gözaltına alındı.
- 21: Konya** Newroz kutlamasına katılmak isteyen 4 kişi giydikleri kıyafetler gerekçesiyle arama noktasında gözaltına alındı.
- 22: Ankara** Özgürlük İçin Hukukçular Derneği Şube yöneticisi avukat Alişan Şahin’in gözaltına alınmasını protesto etmek için çeşitli hukuk örgütleri tarafından Adliye binası önünde yapılmak istenen basın açıklaması polis tarafından engellendi.
- 22: Aydın** Newroz etkinliğinde Kürtçe müzik söyleyerek PKK/KCK propagandası yaptıkları iddiasıyla polislerce gözaltına alınan 7 müzisyenden biri tutuklandı.
- 22: İzmir** Aliağa Şakran Kadın Kapalı Cezaevi İdaresi, siyasetçilerin kadın tutuklulara gönderdiği 8 Mart kartlarına “örgüt propagandası” ve “suça teşvik” ibarelerinin yer aldığı gerekçesiyle el koydu.
- 23: Ankara** Musa Anter Davası duruşmasının ardından avukatlar, müştekiler ve milletvekilleri tarafından Adliye binası önünde yapılmak istenen basın açıklaması polisler tarafından engellendi.
- 25: Urfa** Valilik il genelinde her türlü eylem ve etkinliği 25 Mart itibariyle 15 gün süreyle yasakladı.
- 26: Diyarbakır** Valilik il genelinde her türlü eylem ve etkinliği 26 Mart itibarıyla 10 gün süreyle yasakladı.
- 26: Urfa** Eyyübiye ilçesine bağlı Çalışkan mahallesinde 16 yaşındaki Muharrem Aksem, özel harekat polislerinin atış talimi yaptığı alanda uzuvları kopmuş ve çok sayıda mermi veya şarapnel parçası isabet etmiş şekilde ölü bulundu.

- 27: İstanbul** Dev-Lis ve Dev-Güç üyelerinin Kızıldere katliamını anmak üzere yapmak istedikleri basın açıklamasına polis şiddet kullanarak 6 kişiyi gözaltına aldı.
- 29: Ankara** Ankara Üniversitesi Cebeci Kampüsü'nde, Kızıldere'de yaşamını yitirenleri anmak için pankart asmak isteyen öğrencilere önce karşıt görüşlü bir grup saldırdı ardından da özel güvenlik görevlileri müdahale etti.
- 29: Rize** Fındıklı Kaymakamlığı Kızıldere'de yaşamını yitirenleri anmak için 30 Mart'ta yapılacak olan "50. yılında ON'ları Saygı ve Özlemlerle Anıyoruz" etkinliğine izin vermedi.
- 29: Van** Valilik il genelinde her türlü eylem ve etkinliği 30 Mart itibarıyla 15 gün süreyle yasakladı. Bu karar ile Van'da 21 Kasım 2016 tarihinden bu yana uygulanan eylem ve etkinlik yasağı kesintisiz 1969 güne uzatılmış oldu.
- 30: Ankara** İşten çıkarılan EnerjiSa işçilerinin Başkent Elektrik önünde yapmak istedikleri basın açıklamasına müdahale eden polis 5 kişiyi gözaltına aldı.
- 30: Antalya** Polis, Newroz'a katıldıkları gerekçesiyle 9 kişiyi gözaltına aldı.
- 30: İstanbul** Birleşik Mücadele Güçleri'nin, Kızıldere'de yaşamını yitirenleri anma etkinliğinde 40 kişi gözaltına alındı.
- 31: Muğla** Milas İkizköy'de zeytin katliamını protesto eden köylüleri darp eden Özel güvenliğe tepki gösteren EMEP ve TİP İl başkanları jandarma tarafından gözaltına alındı.

2. Soruşturma ve Yargılamalar

- 01: Diyarbakır** Av. Ruşen Seydaoğlu 8. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada 'Örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay ve 'örgüt propagandası yapmak' suçundan 1 yıl 3 ay hapis cezasına mahkum edildi.
- 01: Diyarbakır** DBP Eş Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Şirin Tunç hakkında 8. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan dava 14 Haziran'a ertelendi.
- 01: Diyarbakır** Yenişehir ilçesinin eski Belediye Eş Başkanı hakkında 8. Ağır Ceza'daki davada Selim Kurbanoglu 'örgüt üyesi olmak' suçundan 10 yıl 6 ay hapisle cezalandırıldı.
- 02: Diyarbakır** DBP İl Eş Başkanı Seval Gülmez hakkında 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan dava 18 Mayıs'a ertelendi.
- 02: Diyarbakır** Av. Merve Nur Doğan hakkında 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan dava 30 Mart'a ertelendi.
- 03: Adana** Kader Duman, sosyal medyada yaptığı bir paylaşım gerekçe gösterilerek 36. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davada 'suç ve suçluyu övme' suçundan 8 ay 10 gün hapis cezası aldı.
- 03: Diyarbakır** Rosa Kadın Derneği Yönetim Kurulu üyesi Av. Elif Tirenç İpek Ulaş hakkında 8. Ağır Ceza'da açılan dava 14 Haziran'a ertelendi.
- 03: İstanbul** Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığı, Din Alimleri Derneği hakkında faaliyetlerinin tedbiren durdurulması ve kapatılması talebiyle iddianame hazırladı.

- 03: İstanbul** Özgür Gündem Gazetesi Genel Yayın yönetmenleri Hüseyin Aykol, Zana Kaya sorumlu yazı işleri müdürü İnan Kızılkaya ve siyasetçi Hatip Dicle'nin 22. Ağır Ceza'da yargılandığı dava, 16 Haziran'a ertelendi.
- 03: Şırnak** Cizre ilçesinde yapılan ev baskınlarında HDP ilçe yöneticileri Songül Küçük ve Naim İnedi gözaltına alındı.
- 04: İstanbul** CHP tarafından hazırlanan 'Sabıka Holding' başlıklı bildiri nedeniyle CB Erdoğan, Süleyman Soylu, Binali Yıldırım ve Egemen Bağış'ın da aralarında bulunduğu 10 kişinin şikayeti üzerine, CHP üye ve yöneticileri hakkında hazırlanan iddianamenin 2. Asliye Ceza'da kabulü nedeniyle açılan davanın duruşması 16 Eylül'de görülecek.
- 04: İstanbul** Gezi Parkı eylemleri nedeniyle 17 kişi hakkında açılan dava 13. Ağır Ceza'da görüldü.
- 04: İstanbul** Taraf gazetesi eski çalışanları Ahmet Altan, Yasemin Çongar, Yıldırım Oğur, Tuncay Opçin ve Mehmet Baransu'nun 13. Ağır Ceza'da yargılandığı davada Baransu 13 yıl, Oğur 3 yıl 4 ay hapis cezasına mahkum edildi.
- 06: Diyarbakır** Rosa Kadın Derneği Başkanı Adalet Kaya hakkında 11. Ağır Ceza'da açılan dava 22 Haziran'a ertelendi.
- 06: İzmir** HDP Torbalı ilçe yönetimi pazar yeri içerisinde Türkçe ve Kürtçe "Sarayın, Savaşın, Yandaşın değil, HALKIN BÜTÇESİ" yazılı broşürleri dağıttıkları için 2911'e muhalefetten dava açıldı.
- 07: Denizli** Sosyal medyadan PKK/KCK propagandası yaptığı iddia edilen şüpheli gözaltına alındı.
- 07: Diyarbakır** Evlerine yapılan polis baskını sırasında polisin köpekle yaptığı işkence ve diğer kötü muameleye maruz kalan Şeymus ve Menice Yılmaz'ın İçişleri Bakanlığı'na karşı 3. İdare Mahkemesi'nde açtıkları davada Bakanlık 60 bin TL tazminat ödemeye mahkum edildi.
- 07: Eskişehir** 1. Onur Yürüyüşü'ne katılan 16 kişi hakkında 8. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması görüldü. Bir sonraki duruşma 26 Nisan'da.
- 07: İstanbul** Gazeteci Mazlum Engindeniz, sosyal medya paylaşımları nedeniyle açılan soruşturma kapsamında Şişli İlçe Emniyet Müdürlüğü'nde ifade verdi.
- 07: Şırnak** Roboskili aileler hakkında 2015 yılında yapılan anma etkinliğine katıldıkları gerekçesiyle 2. Ağır Ceza'da yargılanan 16 kişi beraat etti.
- 08: Diyarbakır** 8 Mart mitinginin ardından 9 kişi gözaltına alındı.
- 08: İstanbul** CHP Üsküdar İlçe Başkanı Suat Özçagdaş'ın, Fahrettin Altun'un evinin fotoğraflarını çektiği iddiasıyla Anadolu 17. Asliye Ceza'da yargılandığı dava 20 Nisan'a ertelendi.
- 08: İstanbul** Türkiye'nin İstanbul Sözleşmesinden çekilmesini Sosyal İl Hizmetler Müdürlüğü önünde protesto eden 7 kadının 23. Asliye Ceza'da yargılandığı dava 9 Haziran'a ertelendi.
- 08: İstanbul** Sosyal medya paylaşımında Cumhurbaşkanı'na hakaret suçlamasıyla yargılanan 14 yaşındaki T.A., Anadolu 2. Çocuk Mahkemesi'nde görülen davada beraat etti.
- 09: Adıyaman** Sosyal medya paylaşımlarında örgüt propagandası yaptıkları iddiasıyla 2 kişi gözaltına alındı.

- 09: Ağrı** Gazeteci Aziz Oruç ile HDP Doğubayazıt İlçe Eş Başkanı Abdullah Ekelek ve 4 kişi hakkında 2. Ağır Ceza'da açılan dava 3 Haziran'a ertelendi.
- 09: Ankara** Türkiye Barolar Birliği Başkanı ve dönemin Ankara Barosu Başkanı Erinç Sağan ile Ankara Barosu yönetim kurulu üyeleri hakkında Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş'ın ayrımcı ifadelerine dair yaptıkları basın açıklaması nedeniyle 16. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın duruşması görüldü. Bir sonraki duruşma 22 Haziran'da.
- 09: Elazığ** Gazeteci Sultan Eylem Keleş, havalimanı'nda gözaltına alındı.
- 10: Diyarbakır** Yayıncı Azad Zal 8. Ağır Ceza'da açılan davada 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezasına mahkum edildi.
- 10: Mardin** Mezopotamya Ajansı muhabiri Ahmet Kanbal, Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik' iddiasıyla başlatılan soruşturma kapsamında ifade verdi.
- 11: Diyarbakır** 2017 yılında Kemal Kurkut'un ölümüne neden olan polis memuru Y. Ş. hakkında verilen beraat kararı Bölge Adliye Mahkemesi 1. Ceza Dairesi tarafından, suçun sanık tarafından işlendiğinin sabit olmaması nedeniyle beraat yerine "ceza verilmesine yer olmadığı" kararının verilmesi gerektiğine hükmetti.
- 11: Diyarbakır** HDP Parti Meclisi üyesi Beritan Yaşar, 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla 8. Ağır Ceza'da yargılandığı davada 7 yıl 6 ay hapis cezası aldı.
- 11: İstanbul** Tutuklu bulunan Gazeteci Sedef Kabaş 36. Ağır Ceza'da görülen duruşmasında, 28 ay hapis cezasına çarptırılarak tahliye edildi.
- 11: Mardin** Mezopotamya Ajansı muhabiri Ahmet Kanbal, sosyal medya paylaşımında İçişleri Bakanı'na hakaret ettiği iddiasıyla 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada beraat etti.
- 11: Urfa** Özgürlükçü Demokrasi gazetesi çalışanı Hamdullah Bayram hakkında 2. Ağır Ceza'da açılan dava 14 Eylül'e ertelendi.
- 14: Şırnak** Silopi ilçesinin Belediye Eş Başkanları Adalet Fidan ve Süleyman Şavluk hakkında 2. Ağır Ceza'da açılan dava 6 Haziran'a ertelendi.
- 15: Ankara** HDP MYK üyesi Veli Saçılık hakkında sosyal medya paylaşımları nedeniyle Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma başlatıldı.
- 15: İstanbul** Gazeteci Zekine Türkeri, sosyal medya paylaşımları nedeniyle yargılandığı 13. Ağır Ceza'da 'örgüt propagandası' suçlamasıyla 1 yıl 6 ay 22 gün hapis cezasına çarptırıldı.
- 15: Van** İl Eş Başkanı Handan Karakoyun, Deniz Poyraz ile ilgili yaptığı sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek 7. Ağır Ceza'da açılan davada beraat etti.
- 16: Ankara** CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu hakkında yaptığı bir konuşma nedeniyle Cumhurbaşkanı'nın şikayeti üzerine 500 bin TL manevi tazminat talebiyle 12. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması görüldü. Mahkeme tazminat talebini reddetti.
- 16: Diyarbakır** Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından ÖHD üyesi 18 avukat hakkında, avukatlık faaliyetlerini gerekçe gösterilerek 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla soruşturma başlatıldı.

- 16: Diyarbakır** HDP basın çalışanı Vedat Dağ hakkında 11. Ağır Ceza'da açılan dava 13 Nisan'a ertelendi.
- 16: Diyarbakır** Yapılan ev baskınlarında aralarında görevden alınmış belediye eş başkanları ile parti, dernek ve sendika üye ve yöneticilerinin olduğu 24 kişi, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü ile ilgili olarak düzenlenen etkinliklere katıldığı gerekçesiyle gözaltına alındı.
- 17: Ankara** Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele Daire Başkanlığı, KHK ile kapatılan Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı eski başkanı Erkam Tufan Aytav'ın YouTube kanalındaki programa verdiği röportaj gerekçesiyle Türk Tabipleri Birliği Başkanı ve TİHV Yönetim Kurulu üyesi Şebnem Korur Fincancı hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulundu.
- 17: Antep** Yapılan ev baskınlarında 2'si Suriye vatandaşı olmak üzere 6 kişi Cumhurbaşkanı'na hakaret ettikleri ve örgüt propagandası yaptıkları iddiasıyla gözaltına alındı.
- 17: Diyarbakır** Meryem Soylu (81), MEBYA-DER çalışmaları gerekçe gösterilerek 5. Ağır Ceza'da açılan davada 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezasına mahkum edildi.
- 17: Elazığ** Fırat Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Maliye Bölümü'nde araştırma görevlisi olan Hifzullah Kutum sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada beraat etti.
- 17: İzmir** İl Jandarma Komutanlığı ekipleri, Cumhuriyet Başsavcılığının PKK/KCK ile iltisaklı oldukları ve sosyal medyadan örgüt propagandası yaptıkları gerekçesi ile yakalama kararı verdiği 4'ü kadın 14 kişiyi gözaltına aldı ve bunlardan 3 kişi tutuklandı.
- 17: İstanbul** Birgün politika editörü M. Emin Kurnaz Cumhurbaşkanı'na hakaret suçlamasıyla yargılandığı 2. Asliye Ceza'da mütalaasını açıklayan savcı, Kurnaz'ın cezalandırılmasını istedi ve duruşmayı 8 Eylül'e ertelendi.
- 17: İstanbul** Abdullah Öcalan'ın avukatlarından 7 kişinin 33. Ağır Ceza'da yargılandığı davanın duruşması 17 Mart'a ertelendi.
- 18: Van** Erciş ilçesinde yapılan Newroz kutlaması sonrasında 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla gözaltına alınan 5 kişi serbest bırakıldı.
- 19: Diyarbakır** Bismil ilçesinde yapılan Newroz kutlaması öncesinde gözaltına alınan Zeynep B.'nin 5 yaşındaki ikiz çocukları da gözaltına alındı. Çocukların üzerindeki yöresel kıyafetlerin çıkartıldı ve götürüldükleri karakolda parmak izleri alındı.
- 19: Urfa** Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Adliye önünde adalet nöbetini sürdüren Emine Şenyaşar'ın ifadelerinde AKP Milletvekili İbrahim Halil Yıldız'a hakaret ettiği gerekçesiyle 4. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından dava açıldı.
- 20: Batman** Newroz kutlamasına katılan en az 40 kişi yeşil, kırmızı, sarı renklerdeki flama taşıdıkları gerekçesiyle gözaltına alındı.
- 20: Diyarbakır** 16 Mart'ta yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan ve aralarında görevden alınmış belediye eş başkanları ile parti, dernek ve sendika üye ve yöneticilerinin de olduğu 25 kişiden 11'i tutuklandı. 14 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 20: Diyarbakır** Yapılan ev baskınlarında en az 13 kişi isimsiz ihbar gerekçesiyle gözaltına alındı.

- 20: Diyarbakır** Yapılan ev baskınlarında gazeteciler Ertuş Bozkurt ve Mikail Barut, yapılan isimsiz ihbarlar gerekçesiyle gözaltına alındı.
- 20: İzmir** Sanal yayın yapan bin 807 İnternet sitesi mahkeme kararıyla kapatıldı.
- 20: Şırnak** Silopi ilçesinde yapılan Newroz kutlamasında sarı, kırmızı, yeşil renklerdeki flamalar taktıkları gerekçesiyle 6 kişi gözaltına alındı.
- 21: Hakkari** Yüksekova ilçesinde yapılan Newroz kutlamasında sahneye çıkan 1 müzisyen gözaltına alındı.
- 21: İstanbul** 22. Asliye Ceza Mahkemesi, Boğaziçili 14 öğrencinin yargılandığı davada 2 kişiye yurtdışı yasağı ve adli kontrol şartı, 12 kişinin ise adli kontrol yasağının devamına karar vererek duruşmayı 27 Haziran'a erteledi.
- 21: İstanbul** Gezi Parkı eylemleri nedeniyle 17 kişinin yargılandığı dava 22 Nisan'a ertelendi.
- 22: Adana** Boğaziçi Üniversitesi'ne yönelik durumu protesto etmek amacıyla Eğitim-Sen Şubesi önünde yapılmak istenen basın açıklamasına katılan 7 kişi hakkında açılan dava görüldü. Mahkeme 7 kişi hakkında beraat kararı verdi.
- 22: Diyarbakır** 2017 yılında Diyarbakır'daki Newroz kutlamaları sırasında üniversite öğrencisi Kemal Kurkut'u, arkasından ateş ederek öldüren polis memuru Y. Ş. hakkında Diyarbakır 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan dava 15 Eylül'e ertelendi.
- 22: Muğla** Muğla Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde bir doktor ile tartışarak onu darp eden uzman çavuşu alkışlarla protesto eden 25 sağlık emekçisine idare soruşturma açıldı.
- 23: Ankara** İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararını protesto etmek amacıyla Çankaya'da düzenlenen etkinliğe katıldıkları gerekçesiyle 33 kişi hakkında açılan davada tüm sanıklar beraat etti.
- 23: Diyarbakır** Büyükşehir Belediye Meclisi üyesi Şehriban Zuğurlu, 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen davada 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay, 'görevi yaptırmamak için direnme' suçundan 1 yıl 6 ay 22 gün hapis cezasına mahkum edildi.
- 23: Diyarbakır** Eğitim-Sen ve İHD Diyarbakır Şubesi üyesi Fırat Akdeniz, 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezasına mahkum edildi.
- 23: İstanbul** ÇHD avukatlarından Selçuk Kozağaçlı, Barkın Timtik, Oya Aslan ve Özgür Durmaz'ın 37. Ağır Ceza'da yargılandığı davada mahkeme Kozağaçlı, Timtik ve Aslan'ın tutuklunun halinin devamına karar vererek duruşmayı 1 Haziran'a erteledi.
- 23: İstanbul** Cumartesi Anneleri/İnsanlarından 46 kişinin 21. Asliye'de yargılandığı dava 21 Eylül'e ertelendi.
- 24: Diyarbakır** Efe Tektekin'in (5) 11 Eylül 2019 tarihinde Bağlar ilçesinde polis zırhlı aracının çarpması sonucu yaşamını yitirmesi ile ilgili polis memuru İ. A. hakkında 9. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan dava 29 Mart'ta ertelendi.
- 24: Diyarbakır** Newroz kutlamasında gözaltına alınan 333 kişiden 1'i tutuklandı.
- 24: İzmir** Menemen Cumhuriyet Başsavcılığının talimatı ile 17 Mart'ta, Menemen'de sosyal medyadan yayın yapan kanala verdiği sokak röportajında;

- 'Cumhurbaşkanı'na hakaret', 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik ve aşağılama' gerekçesiyle bir kişi tutuklandı.
- 24: Mersin** Tarsus ilçesinde 5 Mart'ta düzenlenen "Geçinemiyoruz" mitingine katılan 21 kişi hakkında '2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Kanunu'na Muhalefet' gerekçesiyle soruşturma açıldı.
- 24: Rize** Mehmet Ali Sancaktutan hakkında bir sokak röportajındaki sözleriyle 'Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' gerekçesiyle 4. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması görüldü. Mahkeme Sancaktutan hakkında beraat kararı verdi.
- 24: Van** HDP Milletvekili Murat Sarısaç, sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada 'örgüt propagandası yapmak' suçundan 1 yıl 6 ay 22 gün hapis cezasına mahkum edildi.
- 24: İstanbul** ETHA editörü Semiha Şahin ve muhabiri Pınar Gayip'in 23. Ağır Ceza'da yargılandığı dava 26 Mayıs'a ertelendi.
- 25: Diyarbakır** Çınar ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Necla Tamriş hakkında 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan dava 8 Haziran'a ertelendi.
- 25: Diyarbakır** Eğil ilçesinin HDP'li Belediye Meclisi üyesi Bahar Karakaş Uluğ hakkında 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan dava 3 Haziran'a ertelendi.
- 25: İzmir** Cumhuriyet Başsavcılığınca, 20 Mart'ta Alsancak Gündoğdu Meydanı'nda düzenlenen Newroz etkinliğinde Abdullah Öcalan posterini açarak, örgütü öven slogan atmasıyla ilgili yürütülen soruşturma kapsamında 59 kişi hakkında yakalama kararı çıkarıldı, 51 kişi gözaltına alındı.
- 25: Mardin** 23 Mart'ta Dargeçit ilçesinde yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 9 kişi serbest bırakıldı.
- 25: Urfa** 8 Mart Dünya Kadınlar Günü kapsamında 5 Mart 2017 tarihinde yapılmak istenen yürüyüşe yönelik polis müdahalesinde gözaltına alınan 21 kişi hakkında 2. Asliye Ceza Mahkemesinde dava açıldı.
- 26: Şırnak** Güçlükonak ilçesine bağlı Demirboğaz köyünde yapılan ev baskınlarında 4 kişi gözaltına alındı.
- 27: Diyarbakır** Gazeteci Beritan Canözer'e ait olmayan bir sosyal medya hesabından yapılan paylaşımları gerekçe gösterilerek 4. Asliye Ceza Mahkemesinde dava açıldı.
- 27: Urfa** 2012 yılında Urfa'da düzenlenen Newroz kutlamaları sırasında kötü muameleyle gözaltına alınan avukatlar Hidayet Enmek, Eyüp Sabri Tinaş ve Mehmet Emin Uyguner tarafından 2016 yılında yapılan suç duyurusu zamanaşımını nedeniyle takipsizlikle sonuçlandı.
- 28: Diyarbakır** 21 Mart'ta yapılan Newroz kutlamalarına yönelik polis müdahalesinde gözaltına alınan 42 çocuğun savcılık talimatıyla kan örnekleri alındı.
- 29: Diyarbakır** Efe Tektekin'in (5) 11 Eylül 2019 tarihinde Bağlar ilçesinde polis zırhlı aracının çarpması sonucu yaşamını yitirmesi ile ilgili polis memuru İ. A., 9. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davada beraat etti.
- 29: Mardin** 11 Ocak'ta Kızıltepe ilçesinde Hazna Sü isimli kişiye çarparak yaşamını yitirmesine neden olan uzman çavuş B. D. hakkında Kızıltepe 3. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan dava 26 Mayıs'a ertelendi.

- 29: Urfa** 2012 yılında Newroz kutlamaları sırasında fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alınan avukatlar hakkında 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada 3 avukat, 'görevi yaptırmamak için direnme' suçundan ayrı ayrı 8 ay hapis cezasına mahkum edildi.
- 29: Van** İpekyolu ilçesine bağlı Hacıbekir mahallesinde gözaltına alınan biri çocuk 4 kişiden 3'ü 'polise mukavemet' iddiasıyla tutuklandı, bir çocuk ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 30: Ankara** Mimarlar Odası Ankara Şubesi yönetim kurulu üyeleri hakkında, 2021 yılında "Koruma Alanında Emre Madran Basın Ödülleri" kapsamında Uluslararası Televizyon Haberciliği dalında Jin TV'ye ödül verdikleri gerekçesiyle, Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianame 25. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi. Davanın ilk duruşması 23 Haziran'da görülecek.
- 30: Diyarbakır** Av. Merve Nur Doğan hakkında 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada örgüt üyesi olmak' suçundan 10 yıl 6 ay hapis cezasına mahkum edildi.
- 30: Diyarbakır** DİAYDER eski Başkanı Zahit Çiftkuran, 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada 'Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet' suçundan beraatine, 'örgüt üyesi olmak' suçundan ise 7 yıl 6 ay hapis cezasına mahkum edildi.
- 30: İstanbul** Boğaziçili 7 öğrencinin 21. Asliye 'de yargılandığı dava, 1 Haziran'a ertelendi.
- 30: Muş** İHD Muş Şubesi eski Başkanı Av. Tarık Güneş hakkında Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan dava 22 Haziran'a ertelendi. Tarık Güneş'in adli kontrol şartıyla tahliyesine karar verildi.
- 31: Diyarbakır** 2017 yılında Newroz kutlamaları sırasında Kemal Kurkut'un polis tarafından öldürülmesini fotoğraflayan gazeteci Abdurrahman Gök hakkında 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan dava 30 Haziran'a ertelendi.
- 31: Diyarbakır** Gazeteci Beritan Canözer hakkında 4. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan dava 21 Haziran'a ertelendi.
- 31: Diyarbakır** Polis memuru K. B.'nin 14 Nisan 2019 tarihinde kağıt toplayan Recep Hantaş'ın polis tarafından açılan ateş sonucu öldürülmesiyle ilgili 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan dava 16 Mayıs'a ertelendi.
- 31: İzmir** 15 Aralık 2019 Konak İlçesi'ndeki Las Tesis eylemine katılan 24 kadına, 2911'e muhalefet suçlamasıyla açılan davanın 4'ncü duruşması, hakim mazeret bildirmesi nedeniyle 29 Eylül'e ertelendi.
- 31: Mardin** Savur ilçesine bağlı Sürgücü ve Çınarönü mahallelerinde yapılan ev baskınlarında 6 kişi Newroz kutlaması gerekçesiyle gözaltına alındı.
- 31: İstanbul** LGBTİ+ Onur Yürüyüşünde gözaltına alınan 3 kişi, 14. Asliye 'de görülen dava da beraat etti.
- 31: İstanbul** Yazar Yusuf Ekinci, sosyal medya paylaşımları nedeniyle 'örgüt propagandası' suçlamasıyla 34. Ağır Ceza'da yargılandığı davada 1 yıl 6 ay 22 gün hapis cezasına çarptırıldı.

3. Diğer uygulamalar

- 01: Ankara** HDP Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in dokunulmazlığı kaldırıldı.
- 02: Ankara** CHP, TİP ve HDP üyesi 11 milletvekili hakkında dokunulmazlıklarının kaldırılması talebiyle hazırlanan 13 fezleke Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne gönderildi.
- 03: Mardin** E Tipi Cezaevi'nde tutulan ve 21 Şubat'ta başlayan süresiz dönüşümlü açlık grevine katılan İlhami Antep, İslahiye E Tipi Cezaevi'ne sevk edildi.
- 04: Ankara** Almanya'da yapılacak bir konferansa davet edilen HDP Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun yurt dışına çıkışına izin verilmedi.
- 04: Diyarbakır** T Tipi Cezaevi'nde tutulan Kurbanî Özcan infaz koruma memurları tarafından ölümle tehdit edildi.
- 04: İstanbul** Avrasya Araştırma Şirketi Başkanı Kemal Özkiraz, hakkında "hakaret" iddiasıyla açılan bir dava nedeniyle Sabiha Gökçen Havalimanı'nda gözaltına alındı.
- 06: Ankara** Emniyet Genel Müdürlüğü, sanal devriye faaliyetleri kapsamında, Twitter'dan 'Yağ fiyatları' üzerinden provokatif ve dezenformasyon içeren paylaşımlarda bulunan 45 hesap hakkında işlemlere başlandığını duyurdu.
- 07: Diyarbakır** 3 Nolu T Tipi Cezaevi'nde mahpuslar başka cezaevlerine sevk edildi.
- 07: Mardin** E Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutulan hasta mahpus Remzi Çağlın (57) ağız içi arama dayatmasını kabul etmediği için 7 aydır hastane sevki yapılmadı.
- 07: Urfa** Urfa 1 Nolu T Tipi Cezaevi'nde tutulan 5 mahpus başka cezaevlerine sevk edildi. Mahpuslar cezaevi girişinde çıplak aramaya maruz kaldı.
- 08: Hatay** PİRHA ve Yeni yaşam gazetesi internet sitelerine 1. Sulh Ceza Hakimliğinin kararı ile erişim engeli getirildi.
- 09: Ankara** HDP Batman Milletvekili Feleknas Uca hakkında, Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından dokunulmazlığının kaldırılması talebiyle fezleke hazırlandı.
- 09: Ankara** İfade Özgürlüğü Derneği İnternet sitesinde Milli Savunma Bakanı yardımcılar ile ilgili yayınlanan bir içerik hakkında 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin kararı ile kişilik hakları ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildi.
- 09: Van** İpekyolu ilçesi kırsal alanında mülteciye ait bir ceset bulundu.
- 15: Diyarbakır** 5 Mart'ta İstanbul Adli Tıp Kurumu'nun verdiği rapor üzerine tahliye edilen hasta mahpus Hayri Karaş, tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitirdi.
- 16: Ankara** Biri CHP ve 8'i HDP üyesi olmak üzere 9 milletvekili hakkında hazırlanan 9 fezleke Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne gönderildi.
- 18: Elazığ** 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevi'ndeki mahpuslar koğuş aramaları sırasında askeri nizamda ayakta durmaya zorlandı, kabul etmeyen mahpuslar fiziksel şiddete maruz kaldı.
- 19: Iğdır** S Tipi Cezaevi'nde kalan Sezer Alan, ailesiyle yaptığı son görüşmede, infaz koruma memurlarının işkence ve kötü muamelesine maruz kaldığını, iki gündür idrarından kan geldiğini belirtti.

- 20: İğdır** S Tipi Kapalı Cezaevi'nde tek kişilik hücrede tutulan 28 yaşındaki Sinan Kaya şüpheli bir şekilde yaşamını yitirdi. Ailesine ölüm nedeni intihar olarak bildirildi.
- 21: Van** Yüksek Güvenlikli Cezaevinde tutulan gazeteci Gökçer Tahincioğlu'nun "Kiraz Ağacı" kitabının 'örgüt propagandası' gerekçesiyle cezaevi idaresi tarafından verilmediği ve mahpusların haftalık 10 saat olan sohbet süresinin Covid-19 salgını gerekçesiyle kısıtlandığı bildirildi.
- 22: Ankara** Hacettepe Üniversitesi Beytepe Kampüsü'nde yapılan Newroz kutlamasına ırkçı bir grup saldırdı.
- 22: İzmir** HDP Gaziemir İlçe binası duvarlarına Türk bayrağı, 3 hilal gibi simgelerle tehdit yazılmaları yapan 2 kişi gözaltına alındı. İlçe binasına yazılımı yapıp tehdit savurduğu öne sürülen iki kişi polisler tarafından gözaltına alındı.
- 22: Van** F Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutulan Şervan Can Güder (20) şüpheli bir biçimde yaşamını yitirdi. Güder'in cenazesinin ailesi ve avukatları olmadan Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'ne götürüldüğü ve burada ölüm nedeninin kalp krizi olarak kaydedildiği bildirildi.
- 23: Ankara** ETHA internet sitesine Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun kararıyla erişim engeli getirildi.
- 23: Diyarbakır** D Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutulan 80 yaşındaki hasta mahpus Abdullah Boran, tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitirdi.
- 23: İstanbul** HDP Kartal ilçe binası polislerce basıldı, gazete ve dergilere el konuldu.
- 24: Malatya** Akçadağ T Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutulan Musa Külter, koğuş araması sırasında eşyalarının dağıtılmasına karşı çıktığı için infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldı ve süngerli oda denilen odaya konuldu.
- 24: Urfa** 4 Mart'ta 1 Nolu Cezaevi'nden, Çorum Cezaevi'ne sevk edilen 2 mahpus sevk sırasında ve cezaevi girişinde işkence ve kötü muameleye maruz kaldı, çıplak arandı ve hücrede tutuldu.
- 25: Antalya** Akdeniz Üniversitesi öğrencisi, muhalif görüşlü 2 kişi sivil bir arabayla kaçırıldı.
- 25: Tekirdağ** Newroz kutlamalarında 10 kişi 'örgüt propagandası' suçlamasıyla evleri basılarak gözaltına alındı.
- 27: Amasya** Sol Parti tarafından düzenlenen edebiyat söyleşisine 20 kişilik karşıt bir grup saldırıda bulundu.
- 27: Mersin** HDP Erdemli ilçe binasına kimliği belirsiz kişi veya kişilerce silahlı saldırı düzenlendi.
- 28: Ankara** Gelecek Partisi Pursaklar İlçe Gençlik Kolu Başkanı ilçe binası önünde 5 kişinin saldırısına uğradı.
- 30: Diyarbakır** 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevi'nde tutulan bazı mahpusların zorla koğuşları değiştirildi ve infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldılar.
- 30: İstanbul** Gazeteci Emre Orman evine yapılan baskında gözaltına alındı.
- 31: Muğla** Ülkücüler, Bodrum Newroz'u sonrası sürekli tehdit ettikleri Kürt öğrencilere, gece yurtlarına gitmek isterlerken, kesici aletlerle saldırdı. Saldıranlar yerine, saldırıya uğrayan 5 Kürt öğrenci, gözaltına alındı.

4. YORUM VE ÖNERİLER

Coşkun Üsterci (TİHV Gen. Sek.)

Mart ayı her yıl olduğu gibi yine ifade, toplanma, gösteri yapma ve örgütlenme özgürlüklerine yönelik ihlaller bakımından oldukça hareketli geçti. Bu hareketliliğin asli nedeni elbette siyasal iktidarın söz konusu özgürlüklere yaklaşımı. Bununla birlikte 8 Mart ve Newroz kutlamaları her zaman Mart ayının daha hareketli geçmesine yol açıyor. Siyasal iktidarın demokratik bir toplumun olmazsa olmazlarından olan ifade, toplanma, gösteri yapma ve örgütlenme özgürlüklerine yönelik genel tahammülsüzlüğü, özellikle kadınlar LGBTİ+' lar ile Kürtler söz konusu olduğunda daha da artıyor.

TİHV Dokümantasyon Merkezi'nin tespitlerine göre 2022 Mart ayında ülke genelinde kolluk güçlerinin barışçıl toplantı ve gösterilere yönelik gerçekleştirdiği 56 müdahalede 98'i çocuk olmak üzere 656 kişi işkence ve kötü muamele niteliğindeki uygulamalar sonucu gözaltına alındı ve 4 kişi yaralandı. 5 kişi de tutuklandı. Ayrıca Newroz kutlamalarından çok sonra kutlamalara katılan kişilerin evlerine yapılan baskınlarında 4'ü çocuk olmak üzere en az 77 kişi gözaltına alındı. Bunlardan 57'si adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Yukarıda sözü edilen özel günlere ilişkin veriler ise şöyle:

- 8 Mart Dünya Kadınlar Günü nedeniyle Ankara, İstanbul, İzmir, Antalya, Adana ve Diyarbakır'da yapılan barışçıl toplantı ve gösterilere müdahale eden polis 1'i çocuk 83 kişiyi işkence ve kötü muameleyle gözaltına aldı. Ayrıca Emniyet Genel Müdürlüğü, 8 Mart etkinliklerinde İzmir'de 3, Ankara'da 9 kişi olmak üzere toplam 12 kişi hakkında yasal işlem başlatıldığını duyurdu.
- Newroz kutlamaları sırasında ve sonrasında yapılan ev baskınlarında 101'i çocuk olmak üzere en az 606 kişi gözaltına alındı, 5 kişi tutuklandı. Ülke genelinde Adana, Ağrı, Hakkari, Diyarbakır, İstanbul, Kocaeli, Konya, Manisa, Mardin, Van illerinde yapılan 14 müdahale sonucunda 97'si çocuk 522 kişi gözaltına alındı 4 kişi tutuklandı.
- Antalya, İzmir, Mardin ve Tekirdağ'da Newroz sonrasında yapılan ev baskınlarında 4'ü çocuk 77 kişi gözaltına alındı, 57 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- Diyarbakır'da 2 çocuk kıyafetleri gerekçesiyle anneleriyle gözaltına alındı, parmak izleri alındı. Yine Diyarbakır'da gözaltına alınan 42 çocuğun savcılık talimatıyla kan örnekleri alındı.

Bunların yanı sıra 2022 Mart ayında en dikkat çeken vaka ise Adana'da Furkan Vakfı üyelerinin maruz kaldığı kolluk şiddeti oldu. Furkan Vakfı tarafından 20 Mart 2022 tarihinde yapılmak istenen yürüyüşe yönelik müdahale sırasında çok sayıda kişi kolluk güçlerinin şiddetine maruz kaldı ve gözaltına alındı. Vakfın kurucusu Alparslan Kuytul'un da aralarında olduğu en az 15 kişi polis tarafından bir markete ait depoda alıkoymakla ve işkence ve diğer kötü muamele uygulamalarına maruz kaldılar. Öyle ki, İçişler Bakanı Süleyman Soylu da bu durumu teyit etmek

durumunda kaldı. Süleyman Soylu olaya dair *“Kuytulcuların uzun zamandır tüm tahrik, hakaret ve istismarlarına güvenlik güçlerimiz hep sabırla, orantıyla mukabele etmişlerdir. Ancak bugün, tüm tahrik, hakaret ve istismara rağmen orantısız güç uygulamak, bizim yöntemimiz olmamalı idi”* ifadelerini kullanmıştır.

Ancak, Süleyman Soylu’ nun göremediği ya da görmezden geldiği şey orantısız güç kullanımı ile aslında evrensel insan hakları hukukunun mutlak nitelikte kabul ettiği ‘işkence ve diğer kötü muamele yasağı’ nın çiğnenmiş olduğu gerçeğidir. Orantısız güç kullanımının niteliği ve sınırı uluslararası insan hakları ortamında uzun zamandır tartışılan bir konudur. Bu tartışmaların sonucunda Birleşmiş Milletler (BM) İşkence Özel Raportörü “Gözetli Dışı Yerlerdeki Zor Kullanımı ve İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı veya Aşağılayıcı Muamele veya Cezalandırma Yasağı” başlıklı 2017 tarihli özel raporunda konuya netlik kazandırmıştır. Söz konusu raporun 47. paragrafında şöyle denilmektedir: *“Açık alanlarda ve toplumsal gösterilerde kaçma imkanı olmayan bir kişiye acı ve ıstırap vermek amacıyla kolluk güçleri tarafından zor uygulanması işkence ve diğer kötü muamele niteliğindedir.”*

TİHV Dokümantasyon Merkezi’nin tespitlerine göre 2018 ile 2021 yılları arasında kolluk güçlerinin evrensel hukukta ve ülke yasalarında tanımlanan zor kullanma yetkisinin çok ötesine geçen kural dışı ve denetimsiz şiddet kullanımı sonucunda en az 13.965 kişi işkence ve diğer kötü muamele niteliğindeki uygulamalar ile gözetli altına alınmış, en az 266 kişi yaralanmıştır. Bu nedenle İnsan hakları örgütleri olarak yıllardır işkencenin sokağa taşıtıldığını söylüyoruz.

2022 Mart ayında ülke genelinde en az 1 gazeteci tehdit edildi, 2 gazeteci saldırıya uğradı, 1 gazeteci polisin fiziksel şiddetine maruz kaldı, 4 gazeteci ise gözetli altına alındı.

Yağ fiyatlarıyla ilgili sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek 45 sosyal medya hesabı hakkında inceleme başlatıldı. 2 haber ajansının internet sitesine 4 kez, 1 gazetenin internet sitesine 1 kez erişim engeli getirildi.

Basın İlan Kurumu’nun 2019’da aldığı ilan vermeme kararından sonra 14 Mart 2022 tarihi itibarıyla Evrensel Gazetesi’ne 910 gündür resmi kurumlar tarafından ilan verilmiyor.

Mart ayında Halkların Demokratik Partisi’nin 1 ilçe binasının polis tarafından basılması ve 1 ilçe binasına ise ırkçı gruplar tarafından saldırı düzenlenmesi örgütlenme özgürlüğü ihlalleri olarak öne çıkıyor.

Mart ayında gazeteciler, yazarlar, sivil toplum örgütleri yöneticileri ve insan hakları savunucuları hakkında yeni soruşturma ve davalar açıldı. Sürmekte olan davaların bazıları sonuçlandı ve pek çok kişi hakkında para ve hapis cezaları verildi. Bunlardan bir soruşturma ve bir davaya özel olarak vurgu yapmak istiyorum:

- 17 Mart 2022 tarihinde basında yer alan haberlerden, Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele Daire Başkanlığı’nın, KHK ile kapatılan Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı eski başkanı Erkam Tufan Aytav’ın YouTube kanalındaki programa verdiği röportaj

gerekçesiyle Türk Tabipleri Birliği (TTB) Başkanı ve TİHV Yönetim Kurulu üyesi şebnem Korur Fincancı hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulundu. Birkaç gün sonrada soruşturma başlatıldı. Hekimler ve diğer tüm sağlık çalışanları bir süredir TTB'nin önderliğinde tüm topluma örnek oluşturacak bir şekilde hak arama mücadelesi yürütmektedir. Talep etmek, siyasal karar vericilerin icraatlarını eleştirmek ve itiraz etmek demokratik bir toplumda yurttaş olmanın gereğidir. TTB'nin 14 – 15 Mart 2022 tarihlerinde gerçekleştirdiği, toplum tarafından da büyük ilgi ve destek gören barışçıl eylem ve etkinliklerin hemen ardından kolluk güçlerinin görev sınırlarını, teamülleri ve haddini açarak sosyal medya üzerinden suç duyurusunda bulunması Prof. Dr. şebnem Korur Fincancı'yı ve onun şahsında TTB'yi açıkça hedef göstermekten ve baskı oluşturmaktan başka bir şey değildir.

- Mart'ın son günlerinde basından Mimarlar Odası Ankara şubesi yönetim kurulu üyeleri hakkında bir dava açıldı. Mimarlar Odası yönetim kurulu 2021 yılında “Koruma Alanında Emre Madran Basın Ödülleri” kapsamında uluslararası televizyon haberciliği dalında **Jin TV'ye** ödül vermişti. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı ise durumdan vazife çıkararak 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla bir iddianame hazırlıyor. Ankara 25. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edilen bu davanın duruşması 23 Haziran 2022 tarihinde görülecek.

Mart ayında mülki idare amirlerinin (valilik ve kaymakamlıklar) yasakları devam etti. Bu kapsamda Cizre Kaymakamlığı, şermola Tiyatrosu tarafından Cizre Belediye Kültür Merkezi'nde sahnelenecek olan “Mem û Zin” isimli Kürtçe oyunu hiçbir gerekçe göstermeden iptal etti.

Bir başka ilginç yasak ise Kağıthane Kaymakamlığı tarafından ağır hasta mahpuslarla ilişkili eylem ve etkinlik yasağıdır. Kaymakamlık duyurusunda yer alan ifadelere göre Tutsaklarla Dayanışma İnisyatifi (TDİ), TUAYDER, Hasta Mahpus Yakınları vb. isimli oluşumlar tarafından organize edilecek toplantı ve gösterilerin “genel güvenlik ve asayiş yönünden sakınca oluşturması sebebiyle” İstanbul ağlayan Adliye Sarayı önünde, bahçesinde, çevresinde, Kağıthane İlçesinin genelinde tüm açık alanlarda gerçekleştirilmesi 31 Mart 2022 tarihi itibarıyla 15 gün süre ile yasaklanmıştır.

Yine her oturumda değindiğimiz Van'da Mart ayında alınan kararlar ile 21 Kasım 2016 tarihinden bu yana uygulanan eylem ve etkinlik yasağı kesintisiz 1969 güne ulamış oldu. Ancak Mardin'de de benzer bir durum yaşanıyor. Mart ayında alınan kararlar ile birlikte 17 Ekim 2019 tarihinden bu yana Mardin'de kesintisiz uygulanan eylem ve etkinlik yasağı da 897 güne ulaşmış oldu.

Toplantı ve gösteri yapma özgürlükleri uluslararası hukuka göre kısıtlanabilir özgürlüklerdir. Ancak kısıtlamaların boyut ve niteliği hiçbir şekilde hakkın özüne dokunmayacak şekilde olmak zorundadır. Bu iki örnek üzerinden söyleyebiliriz ki, alınan eylem ve etkinlik yasakları hakkın özünü tümüyle ortadan kaldırmaktadır.